

ความคิดเห็นของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่มีต่อ
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในฐานะหน่วยงานที่ร่วมผลิตบัณฑิตวิชาชีพครู
Opinions of Pre-Service Teachers towards Khon Kaen University
Demonstration School As an Agency that Co-Produces Graduates of
the Teaching Profession

เชษฐรัฐ กองรัตน์ (Chedtharat Kongrat)*

เกษราภรณ์ สรวลเส (Ketsaraporn Suanse)*

พรรณพจน์ พิลิทธิ (Phanpatchanan Pisit)*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่มีต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในฐานะหน่วยงานที่ร่วมผลิตบัณฑิตวิชาชีพครู กลุ่มเป้าหมายเป็นนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ปฏิบัติการสอนที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝายมัธยมศึกษา (มอดินแดง) ปีการศึกษา 2565 จำนวน 42 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย ขอนแก่น ในฐานะหน่วยงานที่ร่วมผลิตบัณฑิตวิชาชีพครู โดยใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (M) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย ขอนแก่น ในฐานะหน่วยงานที่ร่วมผลิตบัณฑิตวิชาชีพครู ในภาพรวมเห็นด้วยมากที่สุด ($M = 4.79$, $S.D. = 0.45$)

คำสำคัญ : นักศึกษาวิชาชีพครู, โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น, กระบวนการร่วมผลิตบัณฑิต

* อาจารย์ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝายมัธยมศึกษา (มอดินแดง) คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Lecturer of Demonstration of Khon Kaen University, Secondary Level (Mo Din Daeng), Faculty of Education, Khon Kaen University, Thailand

Abstract

The purpose of this research was to study the opinions of pre-service teachers towards Khon Kaen University Demonstration School as an agency that co-produces graduates of the teaching profession. The target group is 42-pre-service teachers of Faculty of Education, Khon Kaen University, teaching practice at Khon Kaen University Demonstration School, Secondary Level (Mo Din Daeng) in the academic year 2022. Research instruments were a questionnaire of pre-service teachers' opinions towards Demonstration School of Khon Kaen University as an agency that co-produces graduates in the teaching profession. The basic statistics used in the data analysis were mean and standard deviation. The results of the research showed that pre-service teachers had an opinion towards Demonstration School of Khon Kaen University as an agency that co-produces graduates in the teaching profession in overall was most agreed.

Keywords : Pre-service teachers, Demonstration School of Khon Kaen University, Process of Graduates Production

บทนำ

การผลิตครูเป็นภารกิจสำคัญเร่งด่วนที่สถาบันผลิตครู องค์กรวิชาชีพครู สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางด้านการศึกษาทุกฝ่ายต้องปฏิรูประบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ สามารถผลิตครูที่มีสมรรถนะสูง (Office of the Education Council, 2018: 43) เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ระบุประเด็นสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาในหมวดที่ 7 ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งมาตรา 52 กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการส่งเสริมให้มีระบบกระบวนการผลิตการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ และมีมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครูคณาจารย์ รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่และพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง และมาตรา 53 กำหนดให้มืองค์กรวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และบริหารการศึกษามีฐานะเป็นองค์กรอิสระภายใต้การบริหารของสภาวิชาชีพในกำกับของกระทรวง มีอำนาจหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ออกและ เพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ กำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพรวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา (Thai Government Gazette, 1999: 15)

คณะศึกษาศาสตร์ เป็นหน่วยงานหลักในการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยมีวิสัยทัศน์ในการเป็นคณะศึกษาศาสตร์ชั้นนำระดับประเทศที่มุ่งเน้นนวัตกรรมการศึกษา เพื่อยกระดับการศึกษาของประเทศให้มีคุณภาพ พัฒนาหลักสูตรและจัดการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียน สังคม และประเทศชาติ โดยเปิดทำการเรียนการสอนทั้งในระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา ผลิตบัณฑิตวิชาชีพครูที่มีคุณภาพ มีงานทำและมีความก้าวหน้าทางวิชาชีพ (Faculty of

Education, Khon Kaen University, 2022: 1) การที่จะได้มาซึ่งเหล่าต่าง ๆ เหล่านี้ นักศึกษาต้องมีการศึกษาหาความรู้ทั้งภาคทฤษฎีและต้องมีการฝึกปฏิบัติที่มุ่งพัฒนาทักษะวิชาชีพครูให้มากเพียงพอ สามารถทำหน้าที่ครูได้เป็นอย่างดี ทำให้มีความมั่นใจและเชื่อมั่นในการทำงาน อันจะนำไปสู่ความรักและความศรัทธาในอาชีพครูอย่างแท้จริง (Teacher Professional Development, Faculty of Education, Khon Kaen University, 2022: 18) ซึ่งหลักสูตรที่ใช้สำหรับจัดการเรียนการสอนของสถาบันผลิตครูจะต้องเป็นไปตามข้อกำหนดของคุรุสภา ว่าด้วยโครงสร้างหลักสูตรปริญญาตรีทางการศึกษา หลักสูตร 4 ปี โดยกำหนดให้มีจำนวนหน่วยกิต รวมไม่น้อยกว่า 130 หน่วยกิต และในหมวดวิชาชีพครูที่กำหนดหน่วยกิตให้มีไม่น้อยกว่า 34 หน่วยกิต ซึ่งจะต้องกำหนดให้มีเนื้อหาความรู้ ประสบการณ์วิชาชีพครู และความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน ตามที่กำหนดในข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 (Thai Government Gazette, 2019: 18)

การปฏิบัติการสอนนั้น นักศึกษาต้องปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาเป็นระยะเวลา 1 ปีการศึกษา มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งสำหรับนักศึกษาวิชาชีพครู โดยเป็นกระบวนการหล่อหลอมความเป็นครูในทุก ๆ ด้าน ทั้งด้านการสอน และการปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมายจากสถานศึกษา ภาระงานต่าง ๆ เหล่านี้ นักศึกษาจะต้องปฏิบัติร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาที่ปฏิบัติการสอน ซึ่งประวัติ เอราวรรณ (Erawan, 2019) ได้ทำการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้ด้านการพัฒนาวิชาชีพครูตลอดช่วงวัยของประเทศที่มีคุณภาพของผลลัพธ์การศึกษาอยู่ในระดับสูงของโลก พบว่า ระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (Practicum Experience) จะต้องจัดให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพตลอดหลักสูตร และจัดให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งประเทศ

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้แก่นักศึกษา โดยมีฐานะเป็นส่วนงานเทียบเท่าภาควิชา สังกัดคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) ดำเนินการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยขอนแก่นว่าด้วยโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2555 ในข้อ 5 โรงเรียนมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เป็นหน่วยงานร่วมผลิตบัณฑิตของคณะศึกษาศาสตร์ที่มุ่งเน้นให้มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษา 2) เป็นแหล่งวิจัยและพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา 3) เป็นแหล่งพัฒนาวิชาชีพครู และ 4) เป็นโรงเรียนสวัสดิการแก่บุตรธิดาของข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย ลูกจ้าง ประจำของมหาวิทยาลัย และ/หรือผู้ที่คณะกำหนดไว้ (Khon Kaen University, 2012: 2) นอกจากนี้ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ยังได้กำหนดยุทธศาสตร์ของโรงเรียนในการสนับสนุนพันธกิจและร่วมผลิตครูมืออาชีพ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อยกระดับการผลิตครูที่มีคุณภาพไว้ด้วย

ด้วยหลักการและเหตุผลที่กล่าวมา จะเห็นว่าโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นส่วนงานที่จัดตั้งขึ้นเพื่อดำเนินการตามภารกิจเฉพาะ หรือภารกิจตามยุทธศาสตร์การบริหารจัดการคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย ขอนแก่น การที่จะทราบว่าโรงเรียนได้ดำเนินการร่วมผลิตบัณฑิตวิชาชีพครูอย่างไร หรือจะพัฒนากระบวนการผลิตบัณฑิตวิชาชีพครูร่วมกับคณะศึกษาศาสตร์ให้มีคุณภาพ จึงต้องมีการศึกษาวิเคราะห์

และพัฒนากระบวนการ ดังเช่น วิลาวัลย์ จารุอริยานนท์ (Jaruariyanon, 2014) ที่ได้ศึกษาและประเมินรูปแบบบริหารจัดการการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏ ส่วนในระดับโรงเรียนสาธิต มณีภรณ์ ทฤษฎาวดี (Trisanawadee, 2013) ได้ทำการศึกษาทัศนคติของนิสิตที่มีต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน นอกจากนี้ ชีวัน เขียววิจิตร, พงศพิชญ์ แก้วกุลธร, พิรุณ ชีรอรอด, พรพรรณ เสริมพงษ์พันธ์ และพงศธร นันทนเศ (Khieovichit, Kaewkulthorn, Dhira-art, Sermpongpan & Nuntathanate, 2023) ได้ทำการพัฒนาระบบศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปทุมวัน ดังนั้น ระบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ศักยภาพและความพร้อมของโรงเรียนเครือข่ายร่วมผลิตบัณฑิตวิชาชีพครูจึงเป็นสิ่งที่ต้องพิจารณาในเชิงนโยบายให้มีคุณภาพทั้งระบบ (Office of the Education Council, 2022)

โรงเรียนจึงเป็นส่วนหลักที่สำคัญในการร่วมผลิตบัณฑิตวิชาชีพครู การที่ครูประจำการจะมีความรู้และความสามารถตามมาตรฐานตำแหน่งนั้น จะต้องถูกบ่มเพาะตั้งแต่ช่วงที่เรียนวิชาชีพครูในมหาวิทยาลัย ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะที่รับผิดชอบงานในการร่วมผลิตบัณฑิตวิชาชีพครูของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายมัธยมศึกษา (มอดินแดง) จึงได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่มีต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในฐานะที่เป็นหน่วยงานร่วมผลิตบัณฑิตวิชาชีพครู เพื่อนำผลที่ได้ไปพัฒนากระบวนการร่วมผลิตบัณฑิตอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพครู

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่มีต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในฐานะที่เป็นหน่วยงานในการร่วมผลิตบัณฑิตวิชาชีพครู

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 42 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เนื่องจากเป็นนักศึกษาที่เลือกมาปฏิบัติการสอนที่โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝ่ายมัธยมศึกษา (มอดินแดง) ปีการศึกษา 2565

2. เครื่องมือการวิจัย

แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในฐานะที่เป็นหน่วยงานในการร่วมผลิตบัณฑิตวิชาชีพครู แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ประกอบด้วย 1) ด้านคุณสมบัติของสถานศึกษาสำหรับปฏิบัติการสอน 2) ด้านอาจารย์พี่เลี้ยงประจำวิชา 3) ด้านอาจารย์พี่เลี้ยงประจำชั้น และ 4) ด้านกระบวนการร่วมผลิตบัณฑิตวิชาชีพครู และตอนที่ 2 เป็นข้อคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อคิดเห็นที่มีต่อกระบวนการร่วมผลิตบัณฑิต และรวมไปถึงข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดระดับความคิดเห็นเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ซึ่งมีความหมายดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
- ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

แบบสอบถามได้นำไปตรวจสอบความถูกต้องด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับพฤติกรรมชีวิตด้านความคิดเห็น ของนักศึกษาที่มีต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในฐานะที่เป็นหน่วยงานในการร่วมผลิตบัณฑิตวิชาชีพครู เพื่อหาค่าความสอดคล้อง (Index of item Objective Congruence: IOC) ซึ่งทุกข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ตั้งแต่ 0.80-1.00 และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient: α) เท่ากับ 0.92 โดยการใช้การแปลความตามเกณฑ์ค่าเฉลี่ย กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมาย ตามแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (Sirsa-ad, 2003: 162) ดังนี้

- 4.51-5.00 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด
- 3.51-4.50 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมาก
- 2.51-3.50 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยปานกลาง
- 2.51-2.50 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยน้อย
- 1.00-1.50 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยน้อยที่สุด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยขออนุญาตเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลต่อผู้อำนวยการโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยให้งานธุรการของโรงเรียนเป็นผู้แจกแบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในฐานะที่เป็นหน่วยงานในการร่วมผลิตบัณฑิตวิชาชีพครู จำนวน 42 ฉบับ ให้กับนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาทั้งหมด 42 คน

3.2 ผู้วิจัยรับแบบสอบถามทั้ง 42 ฉบับ จากงานธุรการของโรงเรียน โดยตรวจสอบความถูกต้อง และความครบถ้วนสมบูรณ์ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับเนื้อหาจุดประสงค์รายข้อ (IOC) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป (The Center for Academic Service and Educational Innovation Dissemination Educational Research and Development, 2022)

4.2 วิเคราะห์ความคิดเห็นของนักศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (M) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และ 2) ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการตอบคำถามปลายเปิดในแบบสอบถามมาวิเคราะห์ด้วยการสรุปตีความ

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่มีต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย ขอนแก่น ในฐานะหน่วยงานที่ร่วมผลิตบัณฑิตวิชาชีพครู สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงความคิดเห็นของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่มีต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในฐานะหน่วยงานที่ร่วมผลิตบัณฑิตวิชาชีพครู (N=42)

รายการ	M	S.D.	แปลความหมาย
ด้านคุณสมบัติของสถานศึกษาสำหรับปฏิบัติการสอน			
มีการจัดการองค์การ โครงสร้างและการบริหารอย่างเป็นระบบ	4.71	0.46	เห็นด้วยมากที่สุด
มีการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษา	4.43	0.67	เห็นด้วยมาก
มีการจัดสภาพแวดล้อมและทรัพยากรต่าง ๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้	4.76	0.48	เห็นด้วยมากที่สุด
มีการจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับหลักสูตร ตามต้องการของผู้เรียน และชุมชน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.81	0.40	เห็นด้วยมากที่สุด
มีความพร้อมในการรับนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา	4.71	0.46	เห็นด้วยมากที่สุด
มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม	4.81	0.45	เห็นด้วยมากที่สุด
มีการสนับสนุนต่าง ๆ ที่อำนวยความสะดวกสำหรับการจัดการเรียนรู้	4.83	0.38	เห็นด้วยมากที่สุด
ผู้บริหาร อาจารย์ บุคลากร และนักเรียนให้ความร่วมมือในการเป็นแหล่งปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาของนักศึกษา	4.79	0.42	เห็นด้วยมากที่สุด
มีกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อพัฒนานักศึกษา และสามารถนำไปปฏิบัติในวิชาชีพครูได้	4.60	0.54	เห็นด้วยมากที่สุด
ให้ความร่วมมือในการรับนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อกระบวนการปฏิบัติการสอน	4.71	0.51	เห็นด้วยมากที่สุด
รวมรายด้าน	4.72	0.49	เห็นด้วยมากที่สุด
ด้านอาจารย์ที่เลี้ยงประจำวิชา			
มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่คุรุสภากำหนด ได้แก่ มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี และมีประสบการณ์ในการสอนไม่น้อยกว่า 3 ปี มีคุณวุฒิตรงกับวิชาเอก	4.93	0.26	เห็นด้วยมากที่สุด
มีคุณลักษณะที่เป็นแบบอย่างที่ดี คุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู	4.86	0.42	เห็นด้วยมากที่สุด
มีการชี้แนะบทบาทหน้าที่ของผู้สอน มอบหมายภาระงานในหน้าที่ ตลอดจนให้คำแนะนำต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง	4.76	0.53	เห็นด้วยมากที่สุด

รายการ	M	S.D.	แปลความหมาย
สังเกตการสอน ดูผลการปฏิบัติการสอนของนักศึกษาทุกครั้ง และมีการสะท้อนผลให้ทราบ	4.60	0.70	เห็นด้วยมากที่สุด
ประเมินผลการปฏิบัติการสอนตามแบบฟอร์มที่กำหนด พร้อมให้คำแนะนำเพื่อให้นักศึกษาปรับปรุงหรือพัฒนาผลการปฏิบัติงาน	4.86	0.35	เห็นด้วยมากที่สุด
รวมรายด้าน	4.80	0.49	เห็นด้วยมากที่สุด
ด้านอาจารย์ที่เลี้ยงประจำชั้น			
มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ ที่คุรุสภากำหนด ได้แก่ มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี และมีประสบการณ์ในการสอนไม่น้อยกว่า 3 ปี มีคุณวุฒิตรงกับวิชาเอก	4.95	0.22	เห็นด้วยมากที่สุด
มีคุณลักษณะที่เป็นแบบอย่างที่ดี คุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู	4.79	0.52	เห็นด้วยมากที่สุด
มีการชี้แนะบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ประจำชั้น มอบหมายภาระงานในหน้าที่ และประสานงานสร้างความเข้าใจระหว่างและผู้ปกครองเพื่อสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน	4.74	0.54	เห็นด้วยมากที่สุด
สังเกตการปฏิบัติหน้าที่ของนักศึกษา พร้อมทั้งให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์	4.67	0.65	เห็นด้วยมากที่สุด
ประเมินผลการปฏิบัติการสอนตามแบบฟอร์มที่กำหนด พร้อมให้คำแนะนำเพื่อให้นักศึกษาปรับปรุงหรือพัฒนาผลการปฏิบัติงาน	4.83	0.38	เห็นด้วยมากที่สุด
รวมรายด้าน	4.80	0.49	เห็นด้วยมากที่สุด
ด้านกระบวนการร่วมผลิตบัณฑิตวิชาชีพครู			
มีฝ่ายงานที่รับผิดชอบในกระบวนการร่วมผลิตบัณฑิตวิชาชีพครูระหว่างคณะศึกษาศาสตร์	5.00	0.00	เห็นด้วยมากที่สุด
การปฐมนิเทศเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับ เกณฑ์การประเมินผลของการปฏิบัติการสอน และเตรียมความพร้อมก่อนปฏิบัติการสอน	4.83	0.38	เห็นด้วยมากที่สุด
มีคำสั่งแต่งตั้งอาจารย์ที่เลี้ยงและการปฏิบัติงานต่าง ๆ อย่างชัดเจน	5.00	0.00	เห็นด้วยมากที่สุด
การจัดให้นักศึกษาสังเกตการสอน ศึกษาชั้นเรียน และทำความเข้าใจเกี่ยวกับสถานศึกษาก่อนสอนจริง	4.67	0.57	เห็นด้วยมากที่สุด
มอบหมายชั่วโมงสอนตามเกณฑ์ที่กำหนด	5.00	0.00	เห็นด้วยมากที่สุด
จัดให้มีการฝึกงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา	4.86	0.35	เห็นด้วยมากที่สุด
มีการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างสมรรถนะต่าง ๆ ในวิชาชีพครู	4.83	0.38	เห็นด้วยมากที่สุด
มีระบบการจัดการและการประสานงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการสอน	4.79	0.42	เห็นด้วยมากที่สุด

รายการ	M	S.D.	แปลความหมาย
มีกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่เป็นไปได้ในการปฏิบัติ และสามารถเป็นต้นแบบให้โรงเรียนภายนอกได้	4.88	0.40	เห็นด้วยมากที่สุด
ความเป็นครุมืออาชีพของตนเองทั้งด้านความรู้และประสบการณ์วิชาชีพด้านการปฏิบัติงาน และด้านการปฏิบัติตน	4.81	0.40	เห็นด้วยมากที่สุด
รวมรายด้าน	4.87	0.36	เห็นด้วยมากที่สุด
ภาพรวมทั้งหมด	4.79	0.45	เห็นด้วยมากที่สุด

จากตาราง 1 พบว่า นักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัย ขอนแก่น ในฐานะหน่วยงานที่ร่วมผลิตบัณฑิตวิชาชีพครู ในภาพรวมเห็นด้วยมากที่สุด ($M=4.79$, $S.D. = 0.45$) และนักศึกษามีความคิดเห็นต่อทุกด้านในระดับเห็นด้วยมากที่สุดเช่นเดียวกัน อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจะเห็นว่ามีความเฉพาะการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษาที่นักศึกษา มีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยมากเท่านั้น

นอกจากนี้ ยังพบประเด็นที่ได้จากข้อคำถามปลายเปิดในแบบสอบถาม เกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่มีต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในฐานะหน่วยงานที่ร่วมผลิตบัณฑิตวิชาชีพครู จำแนกตามความถี่ของความคิดเห็น สามารถสรุปได้ 2 ประเด็น ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ด้านโรงเรียน เช่น “โรงเรียนมีกระบวนการทำงานที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ” “โรงเรียนมีความพร้อมในด้านวัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีเป็นอย่างมาก ทำให้นักศึกษาสามารถผลิตสื่อเพื่อใช้สำหรับจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย และเหมาะสมกับผู้เรียน” “โรงเรียนมีกระบวนการสำหรับการฝึกสอนที่เป็นระบบ มีความพร้อมในทุก ๆ ด้าน อยากให้โรงเรียนอื่นนำไปใช้ด้วย”

2. ด้านอาจารย์พี่เลี้ยง เช่น “อาจารย์พี่เลี้ยงมีความเป็นครูสูง มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการสอน สามารถเป็นต้นแบบให้กับนักศึกษาได้ดีมาก” “อาจารย์ภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้ดูแลเป็นอย่างดี เป็นทั้งอาจารย์พี่เลี้ยงและเป็นเสมือนคนในครอบครัว”

ข้อค้นพบจากการวิจัยชี้ให้เห็นถึงความสอดคล้องของข้อมูลทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งส่งผลให้นักศึกษาประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติการสอน เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่วิชาชีพครูต่อไป

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่มีต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในฐานะหน่วยงาน ที่ร่วมผลิตบัณฑิตวิชาชีพครู โดยเป็นนักศึกษาที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ฝายมัธยมศึกษา (มอดินแดง) เท่านั้น จึงเป็นข้อจำกัดของการวิจัย โดยผลการศึกษาที่ได้ อาจไม่สามารถเป็นตัวแทน ในการอ้างอิงไปสู่ประชากร ซึ่งงานวิจัยนี้ต้องการศึกษาเพิ่มเติมให้มีขนาดตัวอย่างที่มากขึ้น และครอบคลุมทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

สรุปผลการวิจัย

นักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในฐานะหน่วยงานที่ร่วมผลิตบัณฑิตวิชาชีพครู ในภาพรวมเห็นด้วยมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษามีความคิดเห็นต่อโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในฐานะที่เป็นหน่วยงานในการร่วมผลิตบัณฑิตวิชาชีพครู ในภาพรวมเห็นด้วยมากที่สุด ผู้วิจัยจะอภิปรายผลเป็นรายด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านคุณสมบัติของสถานศึกษาสำหรับปฏิบัติการสอน นักศึกษาเห็นด้วยมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องจากโรงเรียนได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจในด้านการสนับสนุนพันธกิจและร่วมผลิตครูมืออาชีพ ที่สอดคล้องกับสภาพความต้องการพัฒนาสถานศึกษาและต้นสังกัด อีกทั้งโรงเรียนมีศักยภาพและความพร้อมในด้านระบบนิเวศเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ที่ตั้งอยู่ภายในมหาวิทยาลัยขอนแก่นซึ่งเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้ มีโครงสร้างอาคารสถานที่เอื้อต่อการปฏิบัติและเรียนรู้ และมีกระบวนการพัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง หลักเกณฑ์คุณสมบัติของสถานศึกษาสำหรับปฏิบัติการสอน ที่กำหนดให้สถานศึกษาสำหรับปฏิบัติการสอนมีมาตรฐานด้านกระบวนการและปัจจัยที่กำหนด (Thai Government Gazette, 2006: 123-124) ซึ่งผลการวิจัยเป็นไปในทิศทางเดียวกับผลการวิจัยของ นกสร ศิริเจริญศรี และจารุณี ซามาตย์ (Siricharoensri & Samat, 2024:) ที่พบว่า นักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีความพึงพอใจต่อคุณสมบัติของสถานศึกษาเครือข่ายตามที่คุรุสากำหนด ภาพรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ พันธกิจของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่มุ่งเน้นการบริการวิชาการในการเป็นแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้กับนักศึกษาของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และหน่วยงานอื่น ๆ ยังสอดคล้องกับ นิภาพรณ สายทอง, เจิดหล้า สุนทรวิภาต, ไพโรจน์ ด้วนนคร และสุนทร คล้ายอ่ำ (Saithong, Soontornvipart, Duangnakhon & Khelai-um, 2017: 1849) ที่พบว่า โรงเรียนสาธิตสังกัดคณะศึกษาศาสตร์และครุศาสตร์ในประเทศไทย มีการจัดการศึกษาด้านการบริหารงานทั่วไป เพื่อเป็นแหล่งปฏิบัติงานเรียนรู้ ฝึกฝน ฝึกหัด สำหรับผู้ที่ประกอบวิชาชีพครู พร้อมทั้งสถานที่ศึกษา วิจัย ทดลองและคำคว้าวินิจทางด้านการศึกษา

2. ด้านอาจารย์พี่เลี้ยง ทั้งอาจารย์พี่เลี้ยงประจำวิชา และอาจารย์พี่เลี้ยงประจำชั้น นักศึกษาเห็นด้วยมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องจากอาจารย์พี่เลี้ยงเป็นผู้ที่มีความใกล้ชิดกับนักศึกษาปฏิบัติการสอน ทำหน้าที่ดูแลแนะนำ และให้คำปรึกษา ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดกระบวนการปฏิบัติการสอน เป็นผู้ที่มีประสบการณ์และความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณวุฒิ ความรู้ ความสามารถตรงกับงานที่ได้รับผิดชอบ ตลอดจนเป็นผู้ที่มีจิตวิญญาณความเป็นครู มีคุณธรรม และจริยธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชีวัน เขียววิจิตร, เกดิษฐ์ จันทร์ขจร, ประภารัตน์ อิตติศุภกุล, คณาภรณ์ รัตติมารีย์, นันทวรรณ ชื่นชมคุณาธร, อภินันท์พร ฤกษ์อนันต์, อัญญา พัวไพบุลย์ และสุนทร ภูรีปริชาเลิศ (Khieovichit, Chankhachon, Thitisupakul, Rasmimariya, Chuenchomkunatorn, Rerg-a-nun, Phuapaboon & Pooreprechaleard, 2024: 222) ที่พบว่า ครูพี่เลี้ยงจะต้องทำหน้าที่เป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่บัณฑิต สามารถถ่ายทอดเทคนิคการสอน

การจัดการเรียนรู้ การบริหารจัดการชั้นเรียน และจรรยาบรรณในวิชาชีพครู นอกจากนี้ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่นยังมีการประชุมและกำหนดเป้าหมายร่วมกัน เพื่อให้อาจารย์มีแนวปฏิบัติที่ดีในการเป็นพี่เลี้ยง สอดคล้องกับ ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง, อิศเรศ พิพัฒน์มงคลพร, นภาเดช บุญเชิดชู และ กนิษฐา เชาว์วัฒนกุล (Kitroongrueng, Pipatmongkonporn, Booncherdchoo & Chaowatthanakun, 2017: 119) ที่ได้ทำการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมศักยภาพอาจารย์นิเทศก์ และอาจารย์พี่เลี้ยงเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการเป็นพี่เลี้ยงวิชาการสำหรับนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พบว่า อาจารย์พี่เลี้ยงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษาครู โดยมีแนวปฏิบัติที่ดีในการเป็นพี่เลี้ยงทางวิชาการ ประกอบด้วยคุณลักษณะ 3 ด้าน คือ ภาพลักษณ์ (Appearance) กิจลักษณะ (Performance) และการแสดงศักยภาพการปฏิบัติงานในวิชาชีพครู (Potential)

3. ด้านกระบวนการร่วมผลิตบัณฑิตวิชาชีพครู นักศึกษาเห็นด้วยมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากโรงเรียนมีกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่ดีในการเป็นแหล่งร่วมผลิตบัณฑิตวิชาชีพครู คือ มีงานร่วมผลิตวิชาชีพครู ภายใต้การบริหารฝ่ายวิชาการและวิจัย โดยมีกระบวนการดำเนินงาน ดังนี้ 1) การวางแผนวิเคราะห์ความต้องการ แผนการรับนักศึกษาก่อนปฏิบัติการสอน 2) การแต่งตั้งอาจารย์พี่เลี้ยงประจำวิชา และอาจารย์พี่เลี้ยงประจำชั้น 3) การเตรียมความพร้อมของผู้ที่เกี่ยวข้อง การจัดอบรมสัมมนาผู้บริหาร ผู้ประสานงานประจำสถานศึกษา และอาจารย์พี่เลี้ยง ในแต่ละภาคการศึกษา 4) การเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา โดยการปฐมนิเทศ เพื่อให้นักศึกษารับทราบระเบียบและแนวปฏิบัติต่าง ๆ ของโรงเรียน รวมถึงการมอบหมายภาระงานทั้งงานสอน งานประจำชั้น และงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย 5) การจัดการเรียนการสอนและงานอื่น ๆ ในสถานศึกษาตามจำนวนชั่วโมงที่กำหนดในแต่ละสาขาวิชา และ 6) การใช้ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อการปฏิบัติการสอนที่มีคุณภาพส่งผลให้นักศึกษาสามารถนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้ไปใช้ในวิชาชีพครู มีจิตสำนึกในการยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างมีอุดมการณ์ สอดคล้องกับ ชีวัน เขียววิจิตร, พงศพิชญ์ แก้วกุลธร, พิรณัฐ ธีรอรธร, พรพรรณ เสริมพงษ์พันธ์ และพงศธร นันทธเนศ (Khieovichit, Kaewkulthorn, Dhira-art, Sermpongpan & Nuntathanate, 2023: 169-172) ที่พบว่า ระบบของศูนย์ฝึกจะต้องประกอบด้วยฝ่ายงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยเป็นผู้รับผิดชอบทำหน้าที่ประสานงานกับหน่วยงานที่ส่งนิสิตมาปฏิบัติงานสอน ประสานงานอาจารย์พี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ กำกับติดตามดูแลนิสิต ตลอดจนประชุมวางแผนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้แก่นิสิตร่วมกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนั้น โรงเรียนที่เป็นเครือข่ายในการร่วมผลิตบัณฑิตวิชาชีพครูจะต้องมีฝ่ายงานที่รับผิดชอบกระบวนการดังกล่าวโดยตรง เพื่อสร้างระบบให้เกิดความยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำวิจัย เนื่องจากความคิดเห็นของนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในประเด็นการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนในการพัฒนาการศึกษาอยู่ในระดับมากเพียงประเด็นเดียว ดังนั้น โรงเรียนจึงควรส่งเสริมให้นักศึกษาได้เกิดความสัมพันธ์และความร่วมมือกับชุมชนมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์พี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ นักเรียน และผู้ปกครองที่มีต่อนักศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

2.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

2.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษาและผลที่ได้รับจากการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

References

- Erawan, P. (2019). A Synthesis of Systems and Approaches to Reforming the Teacher Professional Development: Transforming Conceptions of Professional Learning to Practices. *Silpakorn Education Research Journal*, 11(2), 160-178. (in Thai)
- Faculty of Education Khon Kaen University. (2022). Handbook for Bachelor Degrees Students in Academic Year 2022. Khon Kaen: Faculty of Education Khon Kaen University. (in Thai)
- Jaruarayanon, W. (2014). The Model for Management of Teacher Professional Experience Training to Develop the Modern Teachers' Quality. *Journal of Education Studies*, 42(2), 104-116. (in Thai)
- Khieovichit, C., Kaewkulthorn, P., Dhira-art, P., Sermpongpan, P. & Nuntathanate, P. (2023). The Development of Student Teacher Center System of Patumwan Demonstration School. *Journal of Education Research Faculty of Education, Srinakharinwirot University*, 18(1), 162-177. (in Thai)
- Khieovichit, C., Chankhachon, K., Thitisupakul, P., Rasmimariya, K., Chuenchomkunatorn, N., Rerg-a-nun, A., Phuapaiboon, U., & Pooreeprechaleard, S. (2024). The Lesson Learned to Organizations of Teacher Students of Patumwan Demonstration School. *Journal of Education Research Faculty of Education, Srinakharinwirot University*, 19(2), 211-228. (in Thai)
- Khon Kaen University. (2012). The Regulations of Khon Kaen University on Khon Kaen University Demonstration School, B.E. 2555. [Online]. Retrieved September 4, 2023, from https://home.kku.ac.th/meeting/Document/regs_sathit2555.pdf (in Thai)
- Kitroongrueng, P., Pipatmongkonporn, I., Booncherdchoo, N. & Chaowatthanakun, K. (2017). The Potential Enhancement Model for Teacher Supervisors and Cooperating Teachers to develop the abilities to be Mentors for Student Teachers. *Veridian E-Journal, Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and arts)*, 10(3), 104-122. (in Thai)

- Office of the Education Council. (2018). The Development of a Mechanism to Drive the System for High Performance Teachers Development Supporting Thailand 4.0. Bangkok: Pikwarn Graphic. (in Thai)
- Office of the Education Council. (2022). An Evaluation of the Teacher Production System in Thailand. Bangkok: 21 Century Printing. (in Thai)
- Saithong, N., Soontornvipart, J., Duangnakhon, P. and Khelai-um, S. (2017). The Effectiveness of Education Management Model for Demonstration School. Veridian E-Journal, Silpakorn University (Humanities, Social Sciences and arts), 10(2), 1843-1855. (in Thai)
- Siricharoensri, N. and Samat, C. (2024). Characteristics of Teaching Practice Schools of Students in the Faculty of Education, Khon Kaen University. Journal of Intellect Education (JIE), 3(4), 61-76. (in Thai)
- Sirsa-ad, B. (2003). Research for Teachers. Bangkok: Suweerivasarn. (in Thai)
- Teacher Professional Development, Faculty of Education, Khon Kaen University. (2022). Handbook for Teaching Practice in Schools of Bachelor Degrees. Khon Kaen: Faculty of Education Khon Kaen University. (in Thai)
- Thai Government Gazette. (1999). The National Education Act, B.E. 2542, Rule Number 116 Session Number 74 ก (pp. 1-23). (in Thai)
- Thai Government Gazette. (2019). The Teachers' Council of Thailand Regulations on Professional Standards (No. 4), B.E. 2562, Rule Number 136 Special Session Number 68 ง (pp. 18-20). (in Thai)
- Thai Government Gazette. (2006). Announcement of the Teachers Council on the Criteria for Qualifications of Educational Institutions for Teaching Practice. Rule Number 123 Session Number 106 ง. (pp. 123-124). (in Thai)
- The Center for Academic Service and Educational Innovation Dissemination Educational Research and Development. (2022). Research Tools Analysis Program: RTAP. <https://edurtap.msu.ac.th/rtapapp>
- Trisanawadee, M. (2013). The Practicum Students' Attitude Towards Teaching Practicum at Patumwan Demonsation School, Srinakharinwirot University. Journal of Social Sciences Srinakharinwirot University, 16, 1-18. (in Thai)